

ΕΠΙΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ (ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ)

Είναι τεχνητή, βασικά ιωνική αιολική
προφορική
μέτρο επηρεάζει τις επιλογές

α μακρό : γίνεται η

το α μακρό είναι μεταγενέστερο ή διατηρείται από την αιολική επίδραση,
π.χ. θεά. και μετά από ε, ι, ρ (πάτρης)

Συχνά τα η πριν από φωνήεν (ο, ω, α) γίνονται βραχέα όχι όμως πάντα.
βασιλήων αντί για *βασιλέων* (που δεν ταιριάζει στο μέτρο λόγω τεσσάρων
βραχέων στη σειρά). Εξ ου και η μετάθεσις της ποσότητας, π.χ. *βασιλῆος*
αντί για *βασιλέως*.

Ε δίγαμμα Δεν το ήξερε η διάλεκτος του Ομήρου (w) αλλά μαρτυρείται
σε μυκηναϊκά π.χ. ko-wa, κόρFη. πρέπει να το λέμε κάθε φορά. Με αυτό
αποφεύγεται μια εξόφθαλμη χασμωδία: π.χ. Ἄτρεΐδης τε Fάναξ, τω Fοι
(δεν βραχύνεται τότε το ω όπως αναμένεται, διότι είναι σαν να ακολουθεί
σύμφωνο που δεν το βλέπουμε), ή αντίθετα μπορεί να γίνεται μακρό πάλι
ενώ δεν φαίνεται (π.χ. ὄς Fείδη). Κάποτε όμως δεν υπολογίζεται π.χ. υἰὸν
έκηβόλον (δεν μπαίνει στο Fέκηβ- ενώ υπάρχει κανονικά).

ΧΑΣΜΩΔΙΑ

μπορούμε να την αποτρέψουμε με

- 1) έκθλιψη βραχέος φωνήεντος ή -αι, και κάποτε στα μοι/σοι (μ', σ' =
μοι, σοι). Αν πάλι προκύπτει χασμωδία, την αφήνουμε π.χ. ἄλγε' ἔθηκεν
(1.2)
- 2) με ν εφυλκιστικό μόνον μετά από βραχύ -ε- και -ι- π.χ. σε δοτ. πληθ. -
σι(ν), σε εν. παρατ. και πρκ -ε(ν), σε γ εν. και πληθ. -σι(ν). Στο κε(ν). Στο
-φι(ν). Στο -θε(ν).
- 3) Κράση π.χ. τᾶλλα, χῆμεῖς
- 4) Μπορεί να υπάρχει χασμωδία αλλά δεν επηρεάζει και παραμένει, λόγ
νοήματος ή τομής
- 5) Παραμένει η χασμωδία μετά από -ι και μικρές λέξεις, πρό, ὄ.
- 6) Συνίζηση δηλ. διαβάζεται μία συλλαβή τα: -εω και -εων, εοί (π.χ. θεοί)
- 7) Διέκτασις αντί για ὀρῶντες, ὀρόωντες. Και το απρφ. -εῖν διαβάζεται -
έειν.
- 8) διπλό σύμφωνο στα ὄσος, τόσος, ποσί κ.λπ.
- 9) μετρική μάκρυνση σε κάποιες λέξεις, όπως ἀθάνατος, διογενής, οὔρεα,
μένεα πνεύοντες...
- 10) αλλαγές σε τύπους όπως πολεμήϊος αντί πολέμιος ἵπποχαίτης αντί
ἵππο-.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Α ΚΛΙΣΗ

Γεν.πληθ. -αων Μουσάων, -έων (βουλέων)

Δοτ. πληθ. -ησι, -ης (= αις)

Γεν. εν. -αο (Άτρείδαο) και -εω (Πηληϊάδεω)

Β ΚΛΙΣΗ

Γεν. εν. -οιο (Πριάμοιο)

Δοτ. πληθ. -οισι (έτάροισι)

Γ ΚΛΙΣΗ

Γεν. εν. (ι) -ιος (πόλιος) και -ηος (πόληος)

Γεν.Δοτ. Αιτ. εν. (ευ) -ῆος, ῆϊ, -ῆα (Άχιλῆος, βασιλῆϊ, ιερῆα)

Δοτ. πληθ. -εσσι (ῥεσσι)

Γεν. Δοτ. εν./πληθ. σε -φι (ῖφι, ῥεσφι), με παραλλαγή π.χ. βίηφι και βίη

κλίση ναῦς, νηός/ νεός, νηϊ, νῆα, νῆες/νέες, νηῶν/νεῶν, νηυσί/

νήεσσι/νέεσσι, νῆας/ νέας

πολύς, πολύ και πολλός, πολλή, πολλόν.

υίός, υίέος/υίος, υιέϊ/υιέϊ/υῖϊ, υιόν/υιέα/υῖα. υιέες/υιέϊς/ υῖες, υιῶν,

υιάσι/υιοῖσι, υιέας/υῖας

Ἄρης, Ἄρηος/Ἄρεος, Ἄρηϊ/Ἄρει, Ἄρη, Ἄρηα/Ἄρην, Ἄρες/Ἄρες

γόνυ: γούνατος και γουνός. γούνατα και γοῦνα.

δόρυ δόρατος και δούρατι και δουρός, δουρί.

Ζεύς, Διός, Διί, Δία και Ζηνός, Ζηνί, Ζῆνα/Ζῆν.

χερείων, χειρότερος, χειριότερος (και χείρων)

ἀρείων (και ἀμείνων)

βασιλεύτερος, βασιλεύτατος

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

Α ΠΡΟΣΩΠΟ ἐμεῖο, ἐμέο, μεο, μοι ἐμέθεν πληθ. ἄμμες, ἡμέων/ἡμείων, ἦμιν/ ἄμμι, ἡμέας/ἄμμε

Β ΠΡΟΣΩΠΟ σεῖο, σέο, σεο, σέθεν, Δοτ. τοι πληθ. ὕμμες,

ὕμέων/ὕμείων, ὕμμι, ὕμέας/ὕμμε

Γ ΠΡΟΣΩΠΟ εἶο, ἔο, ἔθεν, ἔθεν Δοτ. οἶ, ἐοῖ, οἶ, Αιτ ἔ, ἐέ, ἐ, μιν

πληθ. σφειων/σφειων, σφισι/σφι, σφέας/σφε/σφεας/ σφας

Α ΠΡΟΣΩΠΟ δυϊκός ονομ/αιτ. νώ, νῶϊ Γεν/δοτ. νῶϊν

Β ΠΡΟΣΩΠΟ δυϊκός ονομ/αιτ. σφώ, σφῶϊ Γεν/δοτ. σφῶϊν

Γ ΠΡΟΣΩΠΟ δυϊκός ονομ/αιτ. σφωε Γεν/δοτ. σφωῖν

ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑ

εν.γεν. τέο, δοτ. τεω, πληθ. γεν. τέων, πβ. ὄττεο, ὄττεω...

ΚΤΗΤΙΚΑ

1πληθ. ἀμός

2 εν/ πληθ. τεός, ὕμός

3 εν./πληθ. ἐός, ὄς, σφός

Το άρθρο μπαίνει σε θέση δεικτικής αντωνυμίας και συχνά στον πληθ. τοί, ταί.

Επιρρήματα σε καταλήξεις

γεν. -θεν από πού; κλισίηθεν

δοτ. -θι πού, οἴκοθι

αιτ. - δε προς τα πού; ἀγορήνδε

ΡΗΜΑΤΑ

1. ΑΥΞΗΣΗ όχι πάντα ἔμβαλε, ἐνέβαλε. κάλλιπον αντί για κατέλιπον

2. Καταλήξεις προσώπων:

2 εν. -θα ἐθέλησθα

1 πληθ. μέσο -μεσθα και -μεθα

3 πληθ. μέσο πρκ. και υπερσυντ. -αται -ατο και -νται, -ντο

3 πληθ. -ν αντί για -σαν

3. **Υποτακτική** συχνά με βραχύ φωνήεν *ἴομεν, εἶδομεν*

Σε σιγματικούς αόριστους συχνά όπως η οριστική μέλλοντα (*χώσεται*).

4. Απρφ.

αιολική κατάληξη -μεναι και ιωνική -ναι (*ἔμμεν, ἔμμεναι, εἶναι*)

αιολική κατάληξη -ῆναι και ιωνική -εῖν (*φορῆναι*)

θέμα -εμεν(αι) *ἀκουέμεν, ἀκουέμεναι*

θεματικός αόριστος -έειν (*φυγέειν*)

5. -σκ για επαναλαμβανόμενες πράξεις στο παρελθόν *πωλέσκετο*

6. **εἰμί** (οι διαφορετικοί εναλλακτικοί τύποι)

ενεστώς ἔσσι, εἰμέν, ἔασι

παρατ. ἦα, ἦεν και ἔην, πληθ. ἔσαν

μέλλων γ πρόσωπο εν. ἔσ(σ)εται

μετοχή ἑών, ἐοῦσα, ἑόν.

ΣΥΝΤΑΞΗ

1. **ὃ ἢ τό** όχι απλά άρθρα αλλά με δεικτική και αναφορική λειτουργία.

2. Δυικός χρησιμοποιείται όχι όμως πάντα.

2.1. Ο πληθυντικός συχνά μπαίνει μόνον για λόγους μετρικούς.

ΧΡΗΣΗ ΠΤΩΣΕΩΝ

1. συχνά η αιτιατική δηλώνει αναφορά π'όδας ὠκύς. και : τι δέ **σε φρένας** ἴκετο πένθος;: εδώ οι 2 αιτιατικές δηλώνουν το όλον και το μέρος.

2. συχνά η αιτιατική χωρίς προθεση για κίνηση και καταγωγή.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Έχουν μεγάλη μορφική ποικιλία,

άν= ανά, άμ

ές, εις,

είν, ένί, είνί

κάτ, κατά

πάρ, παραι

πρός, ποτί, προτί

ζύν, σύν

ύπαί, υπό

Συχνά με αναστροφή πριν από την πτώση οπότε και τονίζονται στην προηγούμενη συλλαβή, π.χ. ᾠ ἔπι.

Συχνά σε σχέση με ρήμα με τμήση χωριστά, π.χ. ἐπὶ μῦθον ἔτελλε

ΤΟ ΑΝ (=ΚΕΝ) ΔΕΝ ΜΠΑΙΝΕΙ ΤΟΣΟ ΑΥΣΤΗΡΑ ΜΠΟΡΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΛΕΙΠΕΙ

Μέλλων και υποτακτική συχνά εναλλάσσονται χωρίς πρόβλημα.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

ΥΠΟΘΕΤΙΚΟΣ αἰ= εἰ

ΧΡΟΝΙΚΟΣ: εἶος, εἴως= ἕως,

ἤμος - ὅταν

εὔτε ὅταν

ὄφρα ενώ μέχρι

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ὅ,τι ὅ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ἤϋτε (=ὅπως)

ΤΕΛΙΚΟΣ ὄφρα

πολύ συχνά η ενεργητική και η μέση εναλλάσσονται χωρίς κάποια σημασιολογική διαφοροποίηση π.χ. ἔφατο, ἔφη και ὄϊω, ὄϊομαι

ἄρα, ῥα, ῥ, ἄρ' δηλώνει βεβαιότητα, όπως ναι, τότε, πράγματι, φυσικά.

ἀτάρ, αὐτάρ = αλλά, άλλοτε ως αντίθεση άλλοτε ως πρόοδος αὐτὰρ ἔπειτα, σπάνια ως απόδοση

δέ αποδοτικό μετά από μια δευτερεύουσα να εισαγάγει την κύρια ως απόδοσιν. ίδια λειτουργία έχουν και τα αὐτάρ, ἀλλά, και

ἦ πραγματικά, σχεδόν πάντα σε ευθείς λόγους (και ὀρκους) και επίσης

ἦτοι, ἡμέν...ἦδέ από τη μία και την άλλη, και **ἦδέ**= καί.

κεν= ἄν

μέν όχι μόνον για να δηλώσει αντίθεση με το επόμενο δέ, αλλά συχνά και ως εμφατικό όπως το μήν/μάν

μήν/μάν για να τονίσει και μόνο του σχεδόν πάντα σε αρνητικές διατυπώσεις και σε προστακτικές αλλιώς κοντά σε ἤ και καί τονίζει.
οὐδέ/μηδέ συνδετικό και μετά από θετικές προτάσεις
οὖν σχεδόν μόνον σε σύνδεση με το χρονικό ἐπεὶ και ὡς
περ τονίζει την προηγούμενη λέξη, ειδικά είναι εναντιωματικό με μετοχές, κηδομένη περ, για έμφαση και ως περιοριστικό.
τε συχνά σε γενικευτικές φράσεις και σε παρομοιώσεις.
τοι ως δοτική ηθική για να επιστήσει την προσοχή του παραλήπτη, κάτι σαν «σκέψου, σου λέω».
τοιγάρ εισάγει την απάντηση σε μια παράκληση